

Dezavantajlı Gruplar Psiko-Sosyal ve Manevi Bakım

Proje Yetkilisi
Bekir Gerek

Proje Yürütücüsü
Fatıma Zeynep Belen - Dursun Açıkgül

Proje Yürütücü Yardımcısı
Adem Yıldırım

Proje Araştırmacıları
Öznur Özdoğan - Eyüp Baş - İhsan Çapcıoğlu
Fatıma Zeynep Belen - Adem Yıldırım
Fatma Bayraktar Karahan - Fatma Çapcıoğlu

ISBN: 978-605-9247-40-5

1. Baskı
Kasım, 2016 / Ankara
1000 Adet

 Grafiker®
Yayınları
Yayın No: 215
Web: grafikeryayin.com

Kapak ve Sayfa Tasarımı
Baskı ve Cilt

 Grafiker®
Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
1. Cadde 1396. Sokak No: 6
06520 (Oğuzlar Mahallesi)
Balgat-ANKARA
Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx
Faks : 0 312. 284 37 27
E-mail : grafikergrafiker.com.tr
Web : grafikergrafiker.com.tr

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı) tarafından yürütülen Erasmus+Yetişkin Eğitimi Personel Hareketliliği Programı kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği Türkiye Ulusal Ajansı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili sorumluluk Kırıkkale İl Müftülüğü'ne aittir.

İçindekiler

Ön Söz	5
Sunuş	9
Makaleler	13
Dezavantajlı Gruplara Yönelik Manevi ve Psiko-Sosyal Bakım Uygulamaları: Sevilla Örneği.....	15
<i>Fatıma Zeynep Belen</i>	
Psiko-Sosyal Destek ve Manevi Bakım Uygulamaları: Budapeşte Örneği.....	37
<i>İhsan Çapcıoğlu - Fatma Çapcıoğlu</i>	
Dezavantajlı Gruplara Yönelik Rehberlik Uygulamaları: Almanya, Finlandiya ve İngiltere Örneği.....	71
<i>Fatıma Zeynep Belen</i>	
Dezavantajlı Gruplara Yönelik Rehberlik Uygulamaları: Slovakya Örneği.....	103
<i>İhsan Çapcıoğlu - Mualla Yıldız</i>	
İslam Medeniyetinde Dâru'r-Râha Geleneği ve Bu Geleneğin Batı Medeniyetindeki Bir Benzeri: Sivas ve Sevilla Örneği.....	133
<i>Adem Yıldırım</i>	
Katolik Kilisesi'nin Dezavantajlı Gençlere Yönelik Uygulamaları: Sevilla Örneği.....	157
<i>Adem Yıldırım</i>	
İnsan ve İnanç Bağlamında Dezavantajlı Gruplara Yönelik Uygulamalar: Sevilla Örneği.....	169
<i>Fatma Bayraktar Karahan</i>	

Hastanede ve Bağımlılık Rehabilitasyon Merkezinde Manevi Bakım: Sevilla Örneği.....	187
<i>Öznur Özdoğan</i>	
Psiko-Sosyal Destek ve Manevi Bakım Uygulamaları: Augsburg Örneği.....	203
<i>İbrahim Sağlam - Zeynep Yüksel</i>	
Proje İzlenimleri	225
Proje Deneyimlerim.....	227
<i>Fatıma Zeynep Belen</i>	
Almanya, İspanya ve Macaristan İzlenimleri.....	231
<i>Dursun Açıkgül</i>	
Slovakya İzlenimleri.....	239
<i>Bekir Gerek</i>	
İspanya İzlenimleri.....	243
<i>Bekir Gerek</i>	
Sevilla İzlenimlerim.....	255
<i>Öznur Özdoğan</i>	
Macaristan İzlenimleri.....	257
<i>Eyüp Baş</i>	
Macaristan İzlenimleri.....	261
<i>Hilmi Keleş</i>	
Macaristan İzlenimleri.....	265
<i>Adnan Çelik</i>	
Dezavantajları Avantaja Dönüştürebilir miyiz?.....	267
<i>İhsan Çapcıoğlu</i>	
Rapor.....	271
<i>Rıfat Ata</i>	
Proje Haberleri	277
Özgeçmişler	291

Ön Söz

Dezavantajlı gruplar, dar anlamda özel olarak korunması gereken gruplar şeklinde tanımlanabilir. Geniş anlamda ise toplumda yetersiz koşullar içinde yaşayan; demografik değişkenlere bağlı olarak farklı nicelik ve nitelikler gösteren; fizyolojik, psikolojik, sosyal, sağlık, ekonomik, siyasal ve kültürel açılardan çağdaş yaşam koşullarına ulaşmak için devletin sorumluluğunda ve organizasyonunda, toplumsal güvenlik içinde, toplumsal koruma ve hizmete gereksinim duyan sosyal gruplardır. Yaşlılar, engelliler, suça eğitilmiş çocuklar, kimsesizler, yoksullar, şiddet mağduru kadınlar dezavantajlı gruplardan bazılarıdır. Son yıllarda Türkiye'nin komşu ülkelerindeki savaşlar neticesinde oluşan göç dalgası mülteciler ve sığınmacılar gibi yeni dezavantajlı grupların ülkemizde oluşmasına zemin hazırlamıştır.

Elinizdeki kitapta Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı) tarafından desteklenen iki projeye yer verilmiştir. Her iki proje de Fatıma Zeynep Belen ve Dursun Açıkgül tarafından yazılmıştır. İlk proje, 2012 yılı Teklif Çağrısı döneminde başvurusu yapılan 2012-1-TR1-LEO03-39463 referans numaralı "Dezavantajlı Gruplara Sunulan Rehberlik Hizmetlerinin AB Ülkelerinde İncelenmesi" adlı mesleki eğitim projesidir. Projenin kabul sürecinden sonra Fatıma Zeynep Belen ve Dursun Açıkgül Proje Yürütücüsü olarak görevlendirilmiştir. Bu proje ile AB ülkelerinden Almanya, Finlandiya, Slovakya ve İngiltere'deki dezavantajlı gruplara yönelik rehberlik sisteminin yerinde görülüp incelenmesi, deneyimlerin paylaşılarak yaygınlaştırılması ve kurumlar arası işbirliği ile yeni modellerin geliştirilmesine katkıda bulunulması hedeflenmiştir. Projede, dezavantajlı gruplara rehberlik hizmeti sunan proje ortağı kurumların uzman, eğitimci ve yöneticilerinden 11'i engelli olmak üzere 39 kişi görev almıştır.

Kırıkkale İl Müftülüğü, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kırıkkale ve Kırklareli’de yer alan dezavantajlı grup dernekleri projenin ortakları arasındadır.

Proje hareketlilik tarihleri aşağıdaki tablodaki gibidir:

Almanya	03/03/2013 - 16/03/2013
Finlandiya	14/04/2013 - 27/04/2013
Slovakya	12/05/2013 - 25/05/2013
İngiltere	15/09/2013 - 28/09/2013

İkinci proje, 2015-1-TR01-KA104-020427 referans numaralı “Dezavantajlı Gruplarla İlgili Kurumlarda Manevi Bakım ve Psiko-Sosyal Bakım Uygulamalarının İncelenmesi” başlıklı yetişkin eğitimi projesidir. Projede, Fatıma Zeynep Belen ve Dursun Açıkgül Yürütücü olarak görevlendirilmiştir. Bu projede, dezavantajlı gruplara yönelik iyi uygulama örneklerinin bulunduğu İspanya, Almanya ve Macaristan’da dezavantajlı grupların manevi, psiko-sosyal bakım uygulamalarının katılımcılar tarafından yerinde görülerek incelenmesi, böylece iyi uygulama modellerinin ve öğrenilen deneyimlerin basılı, görsel, sosyal medya ve internette yaygınlaştırılması, formasyon ve yeterliliklerinin artırılması konsorsiyum üyelerinin bağlı oldukları birimlerin dezavantajlı gruplara dair sosyal politikalarını belirlemesi, kurumlar arası işbirliği ağının geliştirilmesi ve Onuncu Kalkınma Planı’nda dezavantajlı grupların entegrasyonuna ve fırsat eşitliğine dair stratejik hedeflerin gerçekleştirilmesi konularında katkı sağlanması amaçlanmıştır. Kırıkkale İl Müftülüğü proje sahibi kurum olmakla birlikte, Kırıkkale Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Diyanet İşleri Başkanlığı Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü ortak kurumlardan birkaçıdır. Proje katılımcıları, dezavantajlı gruplar ile çalışan ve proje ortağı olan kurumların yetişkin eğitimi personelinden oluşmaktadır. 30 proje katılımcısı Almanya, Macaristan ve İspanya’da aşağıdaki tarihlerde ziyaretlerde bulunmuştur.

Macaristan	13 – 26 Mart 2016
Almanya	03 – 16 Nisan 2016
İspanya	01 – 14 Mayıs 2016

Son olarak projelerin planlanmasından sonuçlandırılmasına kadar her aşamasında emeği geçen kurumlara, araştırmacılara, katılımcılara ve ortaya çıkan verilerin kitaplaştırılarak sizlerle buluşturulmasına aracılık eden Grafiker yayınları çalışanlarına çok teşekkür ediyor, eserin ülkemizde dezavantajlı gruplara yönelik uygulamaların kalite standardının yükseltilmesine ve bu alanda yeni politikalar üretilmesine katkıda bulunmasını diliyoruz.

İhsan Çapcıoğlu - Fatıma Zeynep Belen
Ankara - Aralık 2016